

Sari Sarkomaa kok ym.

Kirjallinen kysymys Saimaan verkkokalastuskiellon laajentamisesta saimaannorpan suojelemiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Metsähallituksen tietoon on tullut tänä vuonna jo 36 kuollutta saimaannorppaa, joista 22 on tänä vuonna syntyneitä kuutteja. Pyydyksiin on kuollut ainakin viisi norppaa, joista kolme viimeisen viikon aikana. Metsähallituksen arvion mukaan se saa tietoonsa noin 40 prosenttia saimaannorppien kokonaiskuolleisuudesta.

Saimaannorppa on yksi maailman harvinaisimmista hylkeistä, eikä sitä esiinny missään muualla kuin Suomessa. Vastuu uhanalaisen saimaannorpan suojelusta on yksinomaan meillä suomalaisilla. Uusien kuuttikuolemien ehkäisemiseksi tarvitaan nykyistä mittavampia suojelutoimia.

Kalaverkot ja vääränlaiset katiskat ovat erityisen vaarallisia itsenäistä elämää aloitteleville kuutteille. Syyskuun alussa löytyneet kuolleet kuutit löytyivät kuhaverkoista, jotka sijaitsivat kalastusrajoitusalueella, jolla verkkokalastus on kielletty 15.4.—30.6. Norpille kaikista vaarallisimpien pyydystyyppien käyttö on kielletty ympäri vuoden. Heinäkuusta eteenpäin verkkokalastus on alueella kuitenkin taas sallittua.

Syksyllä tapahtuvien kuuttikuolemien välttäminen vaatisi merkittävästi nykyistä tiukempia verkkokalastusrajoituksia. Jos kalanpyydyskuolleisuutta ei kyetä tehokkaasti estämään, muut suojelukeinot jäävät riittämättömiksi. Ilmastomuutoksen tuomat poikkeukselliset sääolosuhteet ovat jo vaikuttaneet saimaannorpan pesintään lisäämällä kuuttien kuolleisuutta. Lisäksi nuorten norppaikalokuokkien kuolleisuus on poikkeuksellisen korkea sivusaaliskuolleisuuden vuoksi.

Metsähallituksen tuorein arvio on, että talvikannan koko on 480 norppaa. Aiempi suojelun välitavoite on ollut 400 norpan talvikanta vuoteen 2025 mennessä. On myönteistä, että saimaannorppakanta on kuolemista huolimatta ylittänyt kasvutavoitteet. Tämä ei kuitenkaan riitä, sillä saimaannorppa on edelleen uhanalainen. Ilmaston lämpeneminen ja lumettomat talvet ovat norpille kasvava riskitekijä ja vakava uhka.

Paikallisesti voidaan pääosin vain sopeutua ilmastomuutokseen ja ehkäistä sen aiheuttamia ongelmia esimerkiksi kasaamalla keinopesimiskinoksia. Kalanpyydyskuolemia voidaan estää paikallisesti, ja siksi tähän liittyvät keinot on perusteltua ottaa nykyistä vahvemmin käyttöön.

Kirjallinen kysymys KK 314/2024 vp

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että saimaannorppakannan kasvun edellytykset turvataan. Tämä edellyttää lajin tehokkaampaa suojelua. Käytännössä tarvitaan myös nykyistä tiukempia rajoituksia verkkokalastukseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin ryhdytään saimaannorppakannan kasvun edellytysten turvaamiseksi?

Helsingissä 10.9.2024

Sari Sarkomaa kok
Saara-Sofia Sirén kok